

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА СТАТИСТИКИ

**«СТАТИСТИКА – ІНСТРУМЕНТ СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТУДЕНТСЬКИХ ПРАЦЬ

ВИПУСК 4

Частина III

**Одеса
2018**

УДК 311
ББК 60.6

Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень: збірник наукових студентських праць. Випуск 4. Частина III. – Одеса, ОНЕУ. – 2018. – 196 с.

Автори:

Вітковська К. В. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Ольвінська Ю. О. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Самотоєнкова О. В. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Тарасова К. І. – к.е.н., викладач кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Антоненко К. Е. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Барон Г. І. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Бойчева О. П. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Бурлаєва В. С. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Варналій А. О. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Калантарчук Т. І. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Качкалова Л. Ю. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Лузанова К. А. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Любович А. А. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Манєва К. П. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Мілева Т. Д. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Мітішова І. С. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Москаленко К. С. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Мотовіліна Г. В. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Негруль Д. А. – студент фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Пархоменко Л. В. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Поповська А. О. – студентка факультету міжнародної економіки Одеського національного економічного університету,
Саблістюк О. О. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Стародубцева Т. В. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Тутов В. О. – студент фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Унтілов В. В. – студент обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Чорний Є. В. – студент фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Шишацька В. А. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Шувера О. О. – студентка факультету міжнародної економіки Одеського національного економічного університету

У збірнику наводяться результати дослідження студентів та викладачів кафедри статистики щодо застосування сучасних статистичних методів для оцінки соціально-економічних процесів у деяких країнах світу, в Україні та окремих регіонах. Висновки та рекомендації авторів можуть бути корисними для викладачів, аспірантів і студентів, які займаються аналізом процесів, що відбуваються в суспільстві та економіці країни.

© колектив авторів, 2018

ЗМІСТ

Варналій А.О., Самотоєнкова О.В. Аналіз середньої заробітної плати в Україні за видами економічної діяльності.....	7
Любович А.А., Ольвінська Ю.О. Аналіз середньої освіти в Україні.....	14
Калантарчук Т.І., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз показників навколишнього середовища.....	21
Бурлаєва В.С., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз захворюваності населення України.....	28
Бойчева О.П., Вітковська К.В. Статистичне дослідження рівня життя населення.....	33
Калантарчук Т.І., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз забору води з природних водних об'єктів в Україні та Одеській області.....	41
Шувера О.О., Тарасова К.І. Статистичний аналіз народжувальності в Україні	45
Поповська А.О., Тарасова К.І. Статистика сортування, переробки та вторинного використання відходів в Україні	53
Бойчева О.П., Самотоєнкова О.В. Сучасний стан фондового ринку України	58
Стародубцева Т.В., Самотоєнкова О.В. Статистичний аналіз ринку зерна в Україні	64
Варналій А.А., Самотоєнкова Е.В. Развитие рынка информационных услуг в Украине	69
Манєва К.П., Самотоєнкова О.В. Динаміка та структура споживчих товарів в Україні	77
Унтілов В.В., Самотоєнкова О.В. Сучасний стан ринку енергоресурсів в Україні	86
Калантарчук Т.І., Самотоєнкова О.В. Особливості розвитку ринку інновацій в Україні	92
Любович А.А., Самотоєнкова О.В. Аналіз первинного ринку нерухомості в Україні	97
Негруль Д.А., Ольвінська Ю.О. Особливості кредитування малого бізнесу в Україні	104

Тутов В.О., Ольвінська Ю.О. Проблеми та перспективи функціонування ринку дорогоцінних каменів	109
Качкалова Л.Ю., Саблюк О.А., Ольвинская Ю.О. Теневая экономика Украины	115
Унтілов В.В., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз рівня доходів населення України	121
Бойчева О.П., Ольвінська Ю.О. Сучасний стан житлового фонду України	128
Барон Г.І., Ольвінська Ю.О. Сучасний стан державного регулювання конкуренції та монополізації ринку в Україні	133
Шишацька В.А., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз демографічної ситуації в Україні	137
Мілева Т.Д., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз економічного розвитку Індії	142
Пархоменко Л.В., Москаленко Е.С., Ольвинская Ю.О. Статистический анализ ресурсов и расходов домохозяйств	147
Лузанова К.А., Ольвінська Ю.О. Сучасний стан та перспективи розвитку ринку послуг України	152
Чорний Є.В., Ольвінська Ю.О. Страховий ринок України: проблеми та перспективи розвитку	158
Мітішова І.С., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз доходів державного бюджету України	164
Мотовіліна Г.В., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз ринку праці в Україні	172
Негруль Д.А., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз зносу основних засобів в Україні	179
Антоненко К.Э., Ольвинская Ю.О. Анализ проблем налоговой системы Украин	185
Вітковська А.А., Ольвінська Ю.О. Використання статистичних методів у маркетингових дослідженнях	191

СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ НАРОДЖУВАЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Шувера О. О.¹, Тарасова К. І.²

1 – студент, факультет міжнародної економіки,

2 – канд. екон. наук, кафедра статистики

Одеський національний економічний університет, м. Одеса

АНОТАЦІЇ

Шувера О. О., Тарасова К. І. Статистичний аналіз народжуваності в Україні. Досліджено стан та особливості народжуваності в Україні та її регіонах. Визначено основні проблеми народжуваності та шляхи їх вирішення. Проаналізована динаміка коефіцієнтів народжуваності за віком матері.

Ключові слова: народжуваність, динаміка, коефіцієнт народжуваності, живонароджені.

Шувера О. О., Тарасова К. І. Статистический анализ рождаемости в Украине. Исследовано состояние и особенности рождаемости в Украине и ее регионах. Определены проблемы рождаемости и пути их решения. Проанализирована динамика коэффициентов рождаемости по возрасту матери.

Ключевые слова: рождаемость, динамика, коэффициент рождаемости, живорожденные.

Shuvera O. O., Tarasova K. I. Statistical analysis of Ukrainian birthrate. The state and features of the birthrate in Ukraine and its regions are studied. Natality problems and ways of their solution are defined. The dynamics of maternal birth rate coefficients is analyzed.

Keywords: birth, dynamics, birth rate, live births.

ПОСИЛАННЯ НА РЕСУРС

Шувера, О. О. Статистичний аналіз народжувальності в Україні [Текст] / О. О. Шувера, К. І. Тарасова // Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень : збірник наукових студентських праць. Випуск 4. Частина III – Одеса, ОНЕУ. – 2018. – С. 45 – 52.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Сьогодні однією з найбільших важливих соціальних проблем України виступає проблема народжуваності як один з елементів процесу відтворення населення, що формується під впливом дуже великої кількості соціально-економічних, політико-історичних, демографічних та психологічних факторів. У сукупності зі смертністю народжуваність зумовлює неперервність процесу відтворення поколінь.

Аналіз досліджень і публікацій останніх років. Аналіз сучасного

стану народжуваності ґрунтується на даних статистичної звітності та працях вітчизняних і закордонних вчених, які займаються дослідженням вказаної проблематики. До них можна віднести роботи І. Гудзеляк, І. Курило, С. Аксьонової, Б. Крімер, М. Осьмак, Д. Суміна та інших.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. В сучасній Україні спостерігаються негативні зміни репродуктивної поведінки населення, що відображається у відкладенні дітонародження, а також зменшенні можливого числа народжень. Ця ситуація вимагає з'ясування причин та чинників, які її обумовлюють в Україні в цілому та її окремих регіонах.

Метою роботи є визначення тенденції народжуваності в Україні та виявлення основних факторів, що її зумовлюють.

Виклад основного матеріалу. Статистичне вивчення рівня і динаміки народжуваності населення займає традиційно важливе місце в аналізі демографічного, а в більш широкому сенсі, і соціально-економічного, розвитку суспільства. Підвищена увага вчених і практиків до процесу дітонародження пояснюється двома об'єктивними причинами. З одного боку, народжуваність по праву вважається первинним природним демографічним процесом, без якого згодом неможливі ні шлюбність, ні розлучуваність, ні міграція, ні смертність. З іншого боку, роль народжуваності в людському суспільстві непорівнянна ні з яким іншим явищем або процесом. Її важливість та особливість простежуються в глобальному, економічному та соціальному аспектах. З точки зору нашої планети, як єдиної космо-біологічної системи, народжуваність має неповторне значення. Життя кожного окремого індивідуума обмежено у часі через невідворотність смерті, а процес народження дітей дозволяє людству існувати відносно тривалий період часу. Народжуваність виступає в якості єдиної й обов'язкової бази відтворення життя людства на Землі [1, с. 365].

Актуальність і практична значимість статистичного вивчення народжуваності населення набувають додаткові специфічні риси стосовно конкретних держав світу. Сучасний рівень народжуваності в Україні оцінюється як украй низький як за історичними мірками, так і у міжнародному контексті. Протягом 1990-2016 рр. показник народжуваності в Україні мав різні тенденції. Досить тривалий час він активно погіршувався – до 2001 р. З 2002 р. спостерігалася тенденція до зростання, яка тривала до 2010 р. Декілька років цей показник то підвищувався то погіршувався і з 2012 р. знов отримав чітку тенденцію до погіршення. Зрозуміло, що у 2014 р. в Україні на стан народжуваності вплинула ситуація на Сході та з півостровом Крим, тому не можна однозначно стверджувати, що в 2016 р. кількість народжених в Україні була найнижчою за весь час незалежності в Україні. Водночас слід відзначити, що протягом 1990-2017 рр. народжуваність у країні була значно нижче від показника кількості померлих (рис. 1).

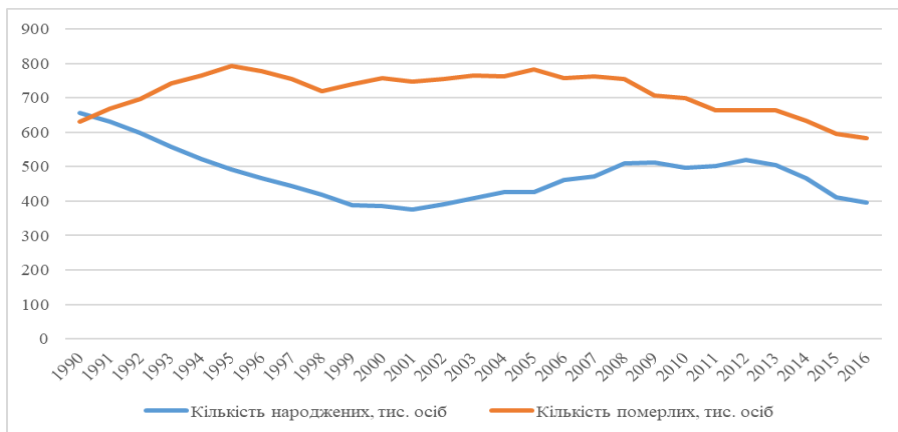

Рис. 1. Динаміка кількості народжених та померлих осіб в Україні, 1990-2016 рр. [2]

Звернемо увагу й інший момент – природне скорочення населення в Україні (різниця між кількістю народжених та померлих) з 2011 р. почало зростати. Зокрема, в 2016 р. кількість померлих перевищила кількість народжених в Україні на 186,6 тис. осіб. Зрозуміло, що цей показник є в 2 рази меншим від пікового розриву, який спостерігався в 2000 р. і складав 373 тис. осіб, але сама тенденція свідчить про наявність негативних процесів.

Розглянемо детально народжуваність в Україні за її регіонами (табл. 1).

Таблиця 1
Динаміка кількості живонароджених в Україні за регіонами, 2015-2017 рр.

Регіон	Кількість живонароджених, осіб			Темп приросту в 2016 р. порівняно з 2015 р. (%)	Темп приросту в 2017 р. порівняно з 2016 р. (%)
	2015	2016	2017		
Україна	411783	397039	363987	-3,58	-8,32
Вінницька	16427	15316	14142	-6,76	-7,67
Волинська	13378	13033	11914	-2,58	-8,59
Дніпропетровська	33425	31000	27504	-7,26	-11,28
Донецька	16899	19321	17691	14,33	-8,44
Житомирська	13725	12982	11645	-5,41	-10,3

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Закарпатська	16788	16000	14552	-4,69	-9,05
--------------	-------	-------	-------	-------	-------

Продовження таблиці 1

Запорізька	16579	15664	14155	-5,52	-9,63
Івано-Франківська	15583	14660	13426	-5,92	-8,42
Київська	20205	19027	16998	-5,83	-10,66
Кіровоградська	9456	8859	7845	-6,31	-11,45
Луганська	5340	6485	5973	21,44	-7,9
Львівська	27909	27134	25002	-2,78	-7,86
Миколаївська	11533	10781	10073	-6,52	-6,57
Одеська	27416	26417	25195	-3,64	-4,63
Полтавська	13481	12476	11070	-7,45	-11,27
Рівненська	16137	15688	14371	-2,78	-8,39
Сумська	9795	8822	8059	-9,93	-8,65
Тернопільська	10776	9974	9289	-7,44	-6,87
Харківська	24939	24004	21631	-3,75	-9,89
Херсонська	11372	10769	9964	-5,3	-7,48
Хмельницька	13793	12743	11483	-7,61	-9,89
Черкаська	11508	10582	9640	-8,05	-8,9
Чернівецька	10657	10226	9433	-4,04	-7,75
Чернігівська	9104	8506	7573	-6,57	-10,97
м.Київ	35558	36570	35359	2,85	-3,31

На думку вітчизняних вчених в Україні перелік регіонів, які мають наднизькі показники народжуваності, залишається незмінним протягом тривалого часу: до цих регіонів відносяться, перш за все, Луганська, Сумська, Харківська та Донецька області, а також м. Київ [3-7]. Проте, в 2016 р. саме по Донецькій та Луганській областях спостерігалось зростання кількості живонароджених (+14,33 та 21,44% відповідно порівняно з 2015 р.). Крім того зростання спостерігалось і в м. Київ (+2,85%). Водночас вже в 2017 р. порівняно з 2016 р. показники були негативними. Найбільше скорочення по Україні спостерігалось по Кіровоградській (-11,27%), Дніпропетровській (-11,28%) та Чернігівській областях (-10,97%).

Кількість живонароджених в Україні за 1990-2016 рр. в розрахунку на 1000 наявного населення представлено на рис. 2.

З даних рис. 2 видно, що до 2000 р. в Україні спостерігалось активне скорочення кількості живонароджених, з 2000 по 2013 р., навпаки, був присутній значний підйом, після цього показник знову почав погіршуватися і протягом останніх трьох років його значення знижувалося.

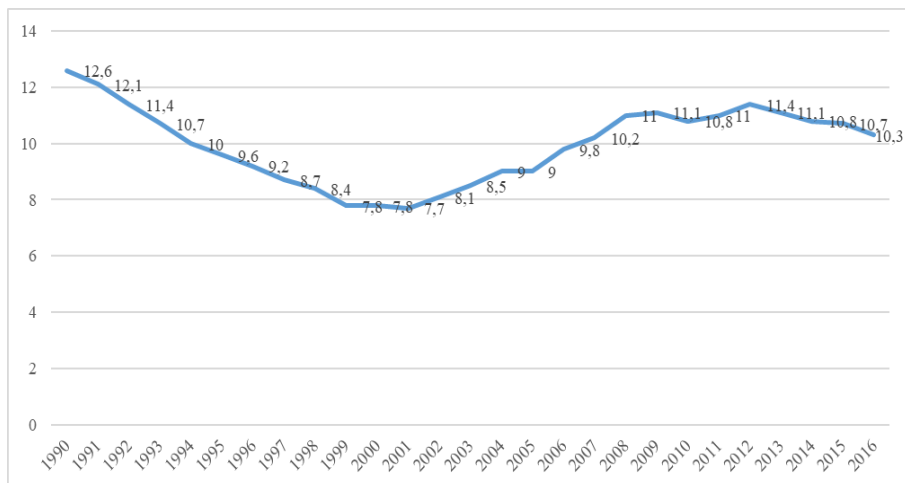

Рис. 2. Кількість живонароджених в Україні за 1990-2016 рр. в розрахунку на 1000 осіб наявного населення

І.О. Курило відзначає, що в Україні поступово формується нова модель вікової народжуваності за взірцем багатьох розвинутих країн Європи, де більш пізня народжуваність зазвичай пов'язана із відкладанням народжень до моменту набуття економічної самостійності й незалежності. В нашій країні зазначена тенденція більш чітко виражена у великих містах та високоурбанізованих регіонах [3, с. 70]. Водночас значним внеском старших жінок у народжуваність вирізняються й Рівненська та Волинська області, але, на відміну від вищезгаданих урбанізованих регіонів, тут така ситуація зумовлена народженням у зрілих жінок дітей високих черговостей (табл. 2)

Таблиця 2
Динаміка коефіцієнтів народжуваності за віком матері в Україні,

	Коефіцієнти народжуваності за віком матері								Сумарний коефіцієнт народжуваності
	15-49 років	15-19 років	20-24 роки	25-29 роки	30-34 роки	35-39 роки	40-44 роки	45-49 років	
1990	53,3	59,1	161,8	87,6	41,6	15,1	3,4	0,1	1,850
1991	51,2	60,3	156,9	82,4	37,9	13,9	3,1	0,1	1,776
1992	48,2	60,5	147,9	76,5	34,6	12,5	2,8	0,2	1,674
1993	44,6	58,4	135,5	72,2	32,0	11,7	2,5	0,2	1,562

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

1994	41,4	57,0	126,1	67,8	29,6	10,9	2,4	0,2	1,468
1995	38,9	55,1	119,1	65,8	27,5	9,9	2,1	0,1	1,398
1996	36,8	51,5	114,2	62,8	26,6	9,3	1,9	0,1	1,335
<i>Продовження таблиці 2</i>									
1997	34,9	46,2	108,6	61,4	26,4	9,4	1,9	0,1	1,272
1998	33,1	41,6	103,3	59,2	26,2	9,1	2,0	0,1	1,211
1999	30,8	35,0	95,8	56,8	25,9	8,7	1,9	0,1	1,127
2000	30,6	32,1	94,9	57,7	26,5	8,7	1,9	0,1	1,116
2001	29,8	29,2	89,9	57,4	27,5	8,9	1,9	0,1	1,078
2002	31,2	29,2	91,3	62,7	30,2	9,8	1,9	0,1	1,095
2003	32,7	29,0	92,3	67,1	33,0	10,9	2,0	0,1	1,172
2004	34,3	29,6	93,4	70,6	35,4	12,2	2,2	0,1	1,218
2005	34,4	28,6	88,8	71,7	37,7	13,3	2,3	0,1	1,213
2006	37,5	29,5	92,2	79,4	42,7	15,5	2,5	0,1	1,310
2007	38,8	30,3	92,2	81,3	45,4	16,8	2,9	0,1	1,345
2008	42,4	32,0	97,5	87,8	51,1	19,7	3,3	0,2	1,458
2009	43,1	31,2	94,8	89,0	54,1	21,5	3,8	0,2	1,473
2010	42,5	28,8	90,1	87,9	55,1	22,3	4,2	0,2	1,443
2011	43,6	28,1	89,9	89,2	58,0	24,6	4,6	0,2	1,459
2012	45,9	28,7	93,6	93,6	61,4	26,4	5,0	0,3	1,531
2013	45,0	27,2	91,0	91,5	61,2	27,2	5,2	0,3	1,506
2014	44,5	27,0	89,9	91,3	60,6	27,6	5,5	0,4	1,498
2015	44,2	27,3	92,3	91,8	58,8	27,3	5,6	0,4	1,506
2016	42,7	25,3	87,8	90,1	58,7	27,3	5,8	0,5	1,466

Особливу увагу привертає показник сумарного коефіцієнту народжуваності, який в 2016 р. склав 1,466 живонароджених на одну жінку, що значно нижче порівняно з 1990 р. (1,85) але вище від рівня 2002 р. (1,095).

Коефіцієнт народжуваності має певну специфіку у містах та сільській місцевості. Найнижчу народжуваність в міських поселеннях мають усі східні області, а також Черкаська, Тернопільська і Чернівецька, найвища характерна Київській Волинській і Закарпатській областям. У сільській місцевості найнижча народжуваність спостерігається також у східних областях і Тернопільській області, а найвища – у Рівненській, де відбувається розширене відтворення. Волинська і Закарпатська області відзначаються простим відтворенням населення у сільській місцевості.

Ще одним яскравим свідченням «постарішання» материнства є збільшення середнього віку матері при народженні дитини. В Україні зростає його регіональна диференціація. Якщо розмах варіації показника у 2001 р. не перевищував двох років (найменше значення зафіксовано у Хмельницькій області – 24,9 роки, а найбільше – в Києві – 26,8 років), то у 2008 р. різниця між найменшим і найбільшим значенням становила 2,8

роки, а у 2017 р. середній вік матері при народженні дитини варіював від 25,9 років у Закарпатській області до 29,5 років у м. Києві. Привертає увагу й Рівненська область – показник середнього віку матері при народженні дитини знаходиться тут на середньоукраїнському рівні, а середній вік матері при народженні першої дитини помітно нижчий, ніж у середньому по країні. Це одна із небагатьох областей, яка демонструє порівняно ранній початок дітонародження за загальної схильності до середньо/багатодітності.

На думку І. Гудзеляк, яку ми цілком підтримуємо, найвагомішими змінами народжуваності в Україні є: перехід до малодітності; трансформація вікової моделі народжуваності, тобто зниження рівня ранньої народжуваності (це одна з головних ознак появи нової моделі народжуваності, подібної до європейської); «постарішання» материнства (зараз середній вік матері при народженні дитини становить 27,2 роки); зміни у структурі народжуваності за черговістю народження; збільшення частки позашлюбних народжень [5, с. 31].

Рівень позашлюбної народжуваності в Україні завжди був приблизно на середньоєвропейському рівні, а його динаміка синхронна з європейськими тенденціями.

Висновки. На тлі сприятливої динаміки народжуваності у ХХІ сторіччі в Україні розгортаються, починаючи з 2010 р., різні регіональні сценарії змін народжуваності: спостерігається різноспрямованість змін та різні їх темпи. У ряді областей і в другому десятиріччі нового століття народжуваність продовжувала підвищуватися, в інших спостерігалися її незначні коливання, водночас виділяються області, де інтенсивність народжуваності знизилася. Повсюдно тривало скорочення частки первістків серед новонароджених та підвищення питомої ваги дітей наступних черговостей. В Україні триває процес «постарішання материнства», найбільш виражений у столиці та високоурбанізованих областях країни, де наявні великі міста.

Для підвищення рівня народжуваності в Україні необхідно проводити пронаталістську політику. Напрями демографічної політики держави мають спрямовуватися передусім на підвищення рівня та поліпшення якості життя населення. Акценти варто робити не на кількісних, а на якісних параметрах демографічного відтворення. Їхнє вирішення передбачає розробку науково обґрунтованої комплексної програми подолання демографічної кризи, яка б охоплювала не тільки питання простого відтворення населення, але й його розвитку у широкому соціальному контексті.

Вагомим механізмом подолання демографічної кризи повинна стати нова міграційна політика, головною метою якої було б повернення з-за кордону українських мігрантів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Сумін Д. Ю. Статистичний аналіз народжуваності в Україні / Д. Ю. Сумін // Прикладна статистика: проблеми теорії та практики. – 2013. – Вип. 13. – С. 364-369.

2. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

3. Курило І. О. Народжуваність та материнство в Україні: регіональний аспект / І. О. Курило, С. Ю. Аксьонова, Б. О. Крімер // Демографія та соціальна економіка. – 2016. – № 1. – С. 65-79.

4. Осьмак М. Сучасні тенденції моделі народжуваності в Україні / М. Осьмак // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2015. – Вип. 4. – С. 32-39.

5. Гудзеляк І. Суспільно-географічні дослідження процесів народжуваності в Україні / І. Гудзеляк // Економічна та соціальна географія. – 2016. – Вип. 75. – С. 28-34.

6. Підгорний А. З. Демографічна складова сучасного соціально-економічного розвитку України / А. З. Підгорний // Наукові проблеми господарювання на макро-, мезо- та мікроекономічному рівнях: Міжнародна науково-практична конференція (24-25 квітня 2014). – Одеса, 2014. – С. 4-7.

7. Підгорний А. З. Перспективи демографічного розвитку України / А. З. Підгорний // Актуальні проблеми розвитку національної економіки на сучасному етапі: міжнародна науково-практична конференція. Секція «Сучасні проблеми статистичної методології і практики» (м. Одеса, 18-19 травня 2016 р.). – Одеса: ОНЕУ, 2016. – С. 4-9.

8. Підгорний А. З. Статистичні методи в управлінні розвитком регіону : монографія // А. З. Підгорний, О. В. Самоєнкова, О. Г. Милашко та ін. – Одеса : ФОП Гуляєва В. М., 2016. – 218 с.

9. Підгорний А. З. Соціально-демографічна статистика: підручник / А. З. Підгорний, О. В. Самоєнкова, Ю. О. Ольвінська, К. В. Вітковська / за ред. А. З. Підгорного. – Одеса : ФОП Гуляєва В.М., 2017. – 450 с.

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТУДЕНТСЬКИХ ПРАЦЬ

**«СТАТИСТИКА – ІНСТРУМЕНТ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»**

ВИПУСК 4

Частина III

Одеса

